

STRATEGI Landbrug & Fødevarer Planteproduktion 2021-2023

VISION
**NYE VEJE
TIL VÆKST I BALANCE**

MÅL
Landbrug & Fødevarer vil styrke føde-
vareklyngens indtjening og forøge
værdien af den danske landbrugs-
og fødevarerproduktion.

MÅL
Landbrug & Fødevarer vil forbedre
fødevarerproduktionens nationale og
internationale konkurrenceevne
og vilkår.

MÅL
Landbrug & Fødevarer vil skabe stolt-
hed og samfundsaccept for at sikre
folkelig og politisk opbakning til
fødevarerproduktionen.

MÅL
Landbrug & Fødevarer vil være medlem-
mers og kunders foretrukne talerør og
samarbejdspartner.

MÅL
Landbrug & Fødevarer vil fastholde og
hverve nye medlemmer og kunder samt
øge tilfredsheden blandt dem.

FOTO: COLOURBOX

Strategi
Landbrug & Fødevarer
Planteproduktion

VISION

*Dansk planteproduktion skal være
førende i verden, med fokus på
samspelet mellem landmand,
klima, natur og miljø.*

*Dette skal ske via en målrettet
udvikling af en konkurrence-
dygtig og bæredygtig produktion,
der er baseret på anvendelse af
nyeste viden, forskning og
teknologier.*

MISSION

- Vi arbejder for at dansk plante-
produktion skal have de bedste
rammer og vilkår for økonomisk
og bæredygtig vækst*
- Vi vil sikre, at der fortsat er
udviklingsmuligheder for dansk
landbrug, og at nyeste viden og
værktøjer kommer ud at virke i
dansk planteproduktion*

Dansk planteproduktion i en
verden i konstant forandring

Dansk landbrug er i stadig forandring, og med et øget fokus på landbrugets klimapåvirkning bringes planternes vækst og dyrkningen af det åbne land for alvor i fokus, med løsninger på helt centrale klimaudfordringer for både hele landbruget og for det omliggende samfund.

Danmark er et af de mest produktive landbrugsområder i verden, hvor forholdet mellem høst-udbytter og balanceret brug af udsæd, gødning og kemi betyder, at der kan produceres store afgrøder med meget lavt miljø- og klimaftryk. Ved siden af denne højt specialiserede fødevarerproduktion ligger naturarealer, som ligesom de dyrkede marker har behov for korrekt pleje med størst mulig effekt for natur og biodiversitet. Landmænd lever af, lever med og lever i naturen hver dag, og derfor er arbejdet med at pleje både dyrkede marker og udyrkede naturarealer en udfordring, som landbruget som store arealforvaltere gerne deltager i, når det sker på et fagligt velfunderet grundlag og i samspil med landmanden.

Denne nye treårige strategi for Plantesektoren for perioden 2021-2023 er udarbejdet af Sektorbestyrelsen for Planteproduktion, som har udpeget de strategiske pejlemærker for plantesektorens arbejde og kommende prioriteringer, såvel politisk som fagligt.

Sektorbestyrelsen for Planteproduktion er det folkevalgte udvalg, som kommer med faglige indspil og anbefalinger på det plante-, natur- og miljøpolitiske område til Landbrug & Fødevarers primærbestyrelse og samtidig prioriterer de faglige opgaver inden for mark- og planteområdet samt miljøregulering på dyrkningsfladen. De strategiske pejlemærker skal ses i sammenhæng med Landbrug & Fødevarers samlede nye strategi, og med de øvrige fire sektorer: Kvæg, Svin, Økologi samt Økonomi & Virksomhedsledelses strategier, der ligeledes dækker strategiperioden 2021-2023.

God læselyst!

Torben Hansen   Sven-Aage Steenholdt   Troels Toft
Formand   Næstformand   Sektordirektør

FOTO: DANSK LANDBRUGS MANAGEMENT

Plantesektorens strategiske pejlemærker i strategiperioden 2021-2023

Balancen imellem landmanden som fødevarereproducent over for det omgivende samfund, i form af både den moderne forbruger og de lovgivende politikere, udfordres til stadighed. Det er derfor vigtigt, at den samfundskontrakt, som er nødvendig at indgå imellem fremtidens landmand og samfundet, bygger på både åbenhed og faglighed, som kan sikre, at de nyeste midler og de nyeste dyrkningsmetoder løbende kan tages i brug. Men det er samtidig også vigtigt at sikre skabelse af langsigtede løsninger og politiske rammevilkår, hvor det for den enkelte landmand

er praktisk muligt at navigere og investere i. Med en stærk samfundskontrakt som omdrejningspunkt er derudover udpeget seks stærke strategiske pejlemærker, som alle skal vægtes med i Plantesektorens arbejde og den innovation, der skal igangsættes inden for strategiperioden 2021-2023.

Der ligger således både udfordringer og muligheder foran de danske planteproducenter, og de forandringer, der sker, kræver både stor omstillingsevne og -vilje fra alle involverede parter.

Fremtidens markeder og produkter

Dansk planteproduktion vil i samarbejde med sine aftagervirksomheder styrke sin position som den fortrukne partner og leverandør af fødevarer af høj kvalitet til kendte aftagere, men også til fremtidens markeder og forbrugere. Det sker igennem innovation, produktion og afsætning af plantebaserede produkter. Planteprodukter til human konsum, højkvalitetsfoder til husdyrproduktion, samt avl af frø, kartofler, roer og udsæd skal forsat udvikles. Herudover vil vi styrke innovation af afgrøder til materialer, medicin og energiproduktion, som er eksempler på de markeder og produkter, der skal styrke landmandens bundlinje.

Derved vil dansk planteproduktion i partnerskaber udvikle og tage medejerskab til samfundets grønne omstilling og vil derfor bidrage markant til den rigtige bæredygtige udvikling.

Målsætninger

- Udvikle nye markedsmuligheder og produkter til human konsum i samarbejde med landbrugets aftagervirksomheder
- Udvikle og sikre fodergrundlaget, der bidrager til fremtidens klimavenlige animalske produktion
- Styrke konkurrenceevnen på malt og brødkorn, via optimering af produktionen, ved udvikling af nye teknologier og brug af kunstig intelligens
- Understøtte den fortsatte udvikling i højværdiafgrøder som f.eks. frøgræs- og kartoffelproduktionen
- Etablering af forsøg og demonstrationer, der kan understøtte udviklingen af produkter til human konsum
- Hæve udbyttet i kendte som nye proteinafgrøder samt undersøge og dokumentere dyrkningsstabiliteten
- Færdigudvikling og implementering af forretningspotentialer i græsprotein
- Drive og understøtte udvikling af plantebaserede erstatninger til oliebasevarer som emballage o.l.
- Brande og positionere dansk producerede afgrøder bl.a. via sporbarhed og dokumenteret klimaaftryk
- Udvikle tætte og forpligtigende samarbejder med virksomheder i nye som kendte brancher.

Økonomisk bæredygtighed

Landbrugsbedriftenes økonomiske styrke er fundamentet for den bæredygtige udvikling. Afkastet og soliditeten i plantevæsen skal derfor styrkes, så bedrifterne – med og uden husdyr – står stærkt rustet til fremtiden. Det indebærer en større handlefrihed til at møde fremtidens muligheder og udfordringer, som f.eks. nye produktionsformer, klimaekstremer og generationsskifte.

Ligeså skal ledelsen af landbrugsbedrifterne styrkes – fra den strategiske ledelse til den daglige markdrift. Fremtidens planteavlere har taget et aktivt strategisk valg om at drive planteavl og tænder på faglighed, men er i høj grad forretningsdrevet. Det kræver veluddannede og topmotiverede medarbejdere. Derfor prioriteres det højt at skabe en attraktiv og sikker arbejdsplads, hvor rekruttering og udvikling af medarbejdere er et centralt område.

Målsætninger

- 75 % af heltidsplanteavlere kender deres dækningsbidrag på markniveau
- 60 % benchmarker med sammenlignelige bedrifter via automatisering
- Værktøjer, der på basis af automatiske registreringer, flytter fokus fra dét, der fungerer i marken, til de områder, der kan forbedres, for at løfte resultatet i den samlede drift
- Øget anvendelse af nyeste viden og løsninger via landmandens og rådgiverens erfagrunder og netværk
- Implementering af nye teknologier og digitalisering, der styrker planteavløkonomien
- Rekruttering, udvikling og fastholdelse af planteavlens ledende medarbejdere.

En stærk samfundskontrakt

Danske planteproducenter producerer gode sunde planteprodukter tæt på markedet til både fødevarer og foder. Vi vil have en åben og ærlig kommunikation, hvor vi viser og skaber oplevelser fra vores verden – den nære som den fjerne. Ærlighed, åbenhed og transparens er centralt. Borgerne skal opleve stolte planteproducenter, som fremover er centralt placeret i den bæredygtige omstilling, og som ud over fødevarer og foder også vil styrke rollen som leverandør af biomasse til den grønne omstilling.

Planteproducenternes samfundskontrakt tegnes i partnerskaber og alliancer, fra foreninger til virksomheder i og omkring landbruget. Planternes evne til at omsætte rest- og spildprodukter fra samfundet og omdanne dette til fødevarer og foder, gør, at planterne vil

spille en større og mere central rolle i samfundets cirkulære økonomi. Plantesektoren vil arbejde for, at løsninger for produktion, miljø, klima og natur kan forenes. Det skal samlet set styrke landmandens placering i samfundet.

Målsætninger

- I partnerskaber vil vi udvikle og levere sunde, smagfulde og sikre fødevarer til fremtidens forbrugere
  - o Vi vil tættere på forbrugere og aktører i kæden fra jord til bord
  - o Vi vil brande dansk producerede fødevarer, med fuld sporbarhed og transparens omkring kvalitet og sundhed
- Udvikling af løsninger, der forener produktion med miljø, klima og natur
- Styrket og tydelig formidling om fordele og ulemper ved anvendelse af gødning og pesticider
- Omverdenen skal opleve, at landbrugserhvervet tager ansvar for at løse de udfordringer og de mål, som vi i fællesskab med samfundet har opstillet
- Bidraget til samfundskontrakten skal være synligt og skal skabe økonomisk værdi for den enkelte landmand ved et tættere bånd til det omgivende samfund.

FOTO: NIELS HOUGAARD

Nye teknologier og digitalisering

Nye teknologier og digitalisering skal give landmanden merværdi i markdriften som på bundlinjen. Det sker via intelligent sammenkobling af data, maskiner og teknologier i nye og eksisterende partnerskaber. De nye digitale værktøjer skal i videst muligt omfang automatiseres, så værktøjerne naturligt bringes i anvendelse. Dermed vil vi være forrest i at levere på fx ressourcestyring, klima- og miljøpåvirkning, sporbarhed og fødevaresikkerhed, der skal bidrage til en merindtjening og en stadig større bæredygtighed i planteproduktionen.

Vi vil dokumentere merværdier og effekter af ny teknologier og produkter, til gavn for landmandens bundlinje igennem uvildige forsøg og tests.

Målsætninger

- Vi vil være førende i at skabe værdi af data og digitalisering for landmanden
- Fuld dokumenterbar sporbarhed fra jord til bord via digitalisering
- Mindst 50 pct. af det dyrkede areal skal dyrkes efter principper i præcisionsjordbrug via digitale løsninger, der gør det enklere og nemmere for landmanden
- Afklare potentialet for brug af robotter i landbruget
- Efteruddannelse af landmænd og konsulenter inden for nye digitale muligheder
- Vi driver økosystemet på det digitale markbrug, i partnerskab med andre virksomheder og organisationer
- Udbygge samarbejdet med strategiske partnere om implementering af digitalisering og nye teknologier
- Udforske ukendte potentialer i udnyttelsen af et stadigt større datagrundlag i planteproduktionen.

Miljø og cirkulær økonomi

Plantesektoren vil arbejde for en mere ubureaukratisk og målrettet regulering af landbruget, der sikrer mulighed for at landmænd kan agere proaktivt i forhold til at mindske tab af kvælstof og fosfor til vandmiljøet. Dette fører til en mere individuel regulering, baseret på bedriftens faktiske påvirkning.

For at billiggøre og effektivisere indsatsen skal der bringes langt flere virkemidler i spil – herunder også det gode landmandskab. Fokus skal være på langtidsholdbare løsninger placeret uden for markfladen. Der skal samtidig arbejdes for en realistisk og faglig fastsættelse af miljømål og næringsstofreduktionskrav til vandmiljøet.

Planteproduktionen spiller en helt central rolle i samfundets fremtidige cirkulære bioøkonomi. Planterne kan bidrage til værdifuld omsætning af både husdyrgødning og samfundets restprodukter, som f.eks. madaffald via biogas eller som modtager af biochar fra dele af samfundets øvrige restprodukter.

Målsætninger

- Kvælstofudnyttelseseffektiviteten i dansk landbrug skal løbende forbedres
  - o Gødningsvirkningen af afgasset biomasse skal øges
  - o Øget viden om næringsstofudnyttelse gennem oplysning og demonstrationer, der underbygger "Godt landmandskab"
- Kilder til fosfortab til vandmiljøet skal identificeres, og der skal anvises løsninger
- Vi vil arbejde for størst mulig recirkulering og geografisk omfordeling af næringsstoffer og organiske restprodukter, herunder anvendelse af biochar på landbrugsjord
- Kvælstofregulering skal ændres til outputbaseret regulering, hvilket kan bringe langt flere virkemidler i spil
- Der skal udvikles og arbejdes for godkendelse af flere virkemidler til at erstatte efterafgrøder
- Udvikling af nye og optimering af eksisterende drænvirkemidler
- Sammenhængen imellem den enkelte fjords tilstand og dets oplands udledninger skal reguleres på et fagligt grundlag med langt større rum til lokale løsninger

FOTO: LANDBRUGSMEDIERNE

Natur og biodiversitet

Landmænd har som store arealforvaltere en afgørende rolle i at sikre værdifuld natur og styrke biodiversiteten. Der skal arbejdes for at finde konstruktive, målbare og virkningsfulde løsninger, som tilgodeser såvel den enkelte landmands produktionsmuligheder som samfundets biodiversitetsmål. Der skal derfor skabes nogle klare incitamenter for landmandens arbejde med natur og biodiversitet.

De største muligheder for at opfylde biodiversitetsmålene skabes ved målrettede indsatser uden for de dyrkede marker. Det skal gøres attraktivt at planlægge og gennemføre en landbrugsproduktion, hvor indsatser, der fremmer biodiversiteten, indgår som en naturlig del af driften. Ligeså skal indsatsen gøres, hvor det nationalt set giver mest effekt og mening.

Der skal skabes bedre mulighed for, at naturpleje bliver en rentabel driftsgren, og dansk planteproduktion vil arbejde for en faglig baseret naturpleje, der gør en forskel og understøttes af danske og EU-regler.

Målsætninger

- Biodiversitet skal defineres, gøres målbare, og der skal tegnes en baseline
- De naturarealer, der i forvejen er på drift, skal synliggøres, f.eks. gennem "Naturtjek"
- Der skal etableres samarbejder med landbrugets aftagervirksomheder omkring natur og biodiversitet
- Det skal være attraktivt at gøre en ekstra indsats for naturen
- Landmændenes viden om, hvilke indsatser der gavner biodiversiteten på de arealer, de forvalter – både de bedriftsnære og på naturarealerne, skal øges
- Naturpleje og -forvaltning skal udvikles til at være en anerkendt, virkningsfuld og økonomisk bæredygtig driftsgren i landbruget.

Klimaneutral 2050

Planter og det åbne land er fundamentet i landbrugets og fødevarerhvervets klimaindsats.

Løsningen på klimaudfordringerne ligger i planternes optag og binding af CO₂, og dermed planternes evne til at erstatte produkter baseret på fossile ressourcer. Det åbne lands evne og muligheder for at lagre kulstof, fx via biochar, skal udvikles.

Nedbrydning af lagret kulstof i lavbunds-jorde skal reduceres, og en nødvendig del af løsningen er derfor udtagning og oversvømmelse af kulstofrige lavbunds-jorder. Plantesektoren vil arbejde for, at udtagningen sikrer maksimal klimaeffekt og minimal påvirkning på produktionen, så det gøres økonomisk attraktivt i synergi med øvrige miljø- og naturindsatser.

Den enkelte landmands emissioner skal dokumenteres på et fagligt, uvildigt og anerkendt grundlag. Samtidig skal der anvises lokale som nationale tiltag, der reducerer emissionen af klimagas-ser. Dokumentationen af landbrugets klimagas-emissioner skal skabe merværdi for landmanden i klimaregnskabet og på bundlinjen i samarbejde med både kendte og nye samarbejdspartnere.

Vejen mod klimaneutralitet 2050 indebærer også landmandens tilpasning til et mere ekstremt og varierende klima. Det kræver konkrete løsninger, der kan håndtere store udsving i nedbør og temperatur samt tilpasning i regulering ift. vandløb og vandingstilladelser.

Målsætninger

- Der skal udvikles vejledninger og værktøjer til, hvordan landmanden kan reducere sine lattergasemissioner
  - Der skal udbydes drivhusgasmålinger som del af markforsøgene.
  - Der skal arbejdes for godkendelse af brug af nitrifikationshæmmere som klimavirkemiddel.
- Plantesektoren skal understøtte, at landbruget bliver leverandør af biomasse til fremtidens fossilfri samfund
- Lagring af biochar på landbrugsjord skal videreudvikles og værdisættes til gavn for landmanden
- Kulstofeffekten ved veletablerede efterafgrøder skal værdisættes til gavn for landmanden
- Viden om effekterne af udtag af kulstofrige lavbunds-jorde og barrierer ift. udtag af kulstofrige lavbunds-jorde skal nedbrydes
- Der skal anvises økonomisk rentable løsninger til udtagning kulstofrige lavbunds-jorde for landmanden
- Potentialet i kulstoflagring i jord skal kortlægges, og der skal lægges en plan for, hvordan landbruget bliver en del af løsningen på klimaudfordringen
  - Der skal sikres faglige og korrekte og internationalt anerkendte systemer til handel med CO₂-certifikater
- Der skal findes faglige løsninger og værktøjer, der tilgodeser stigende behov for vanding og afvanding, til at håndtere fremtidens markante vejforandringer.

TVÆRFAGLIGE FOKUSOMRÅDER

Landbrug & Fødevarers fem sektorer har følgende fælles fokusområder:

VI VIL STYRKE LANDBRUGETS BÆREDYGTIGHED OG SÆNKE KLIMAAFTRYKKET

Det danske landbrugs- og fødevarerhverv har en **international førerposition inden for bæredygtighed, klima og miljø**. Den position vil vi videreudvikle. Centralt i arbejdet står Landbrug & Fødevarers ambition om en **klimaneutral fødevarerproduktion 2050**. Derudover har en række virksomheder i fødevarerklngen sat egne ambitiøse mål for klima og bæredygtighed. Vi vil arbejde for, at landmanden har adgang til den viden og de værktøjer, der er nødvendige for at kunne levere på målene, og vi vil gøre det muligt at dokumentere indsatsen for klima og bæredygtighed på tværs af bedriften.

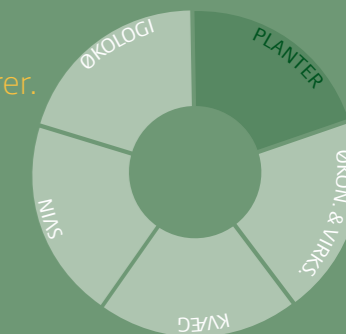
VI VIL UDVIKLE FÆLLES DIGITALE LØSNINGER OG UDVEKSELE DATA

Data og digitale værktøjer er en forudsætning for et velfungerende landbrug. På tværs af sektorerne vil vi arbejde for at få **mest mulig værdi ud af data**, og vores mål er at kunne udveksle og sammenkoble data til gavn for landmanden. Vi vil samarbejde og **investere i brugervenlige løsninger og udnytte nye teknologier** til blandt andet at udvikle digitale løsninger, som landmand, rådgiver og virksomheder kan bruge som beslutningsgrundlag i det daglige. Vi vil også **styrke samarbejdet med eksterne partnere** og sammen med dem bygge videre på eksisterende databaser.

VI VIL TILTRÆKKE, UDVIKLE OG FASTHOLDE MEDARBEJDERE

En stærk landbrugs- og fødevarerklngne kræver **motiverede og kompetente medarbejdere**. Vi vil arbejde for, at landbrugserhvervet også i fremtiden kan tilbyde gode og sikre arbejdspladser med et godt arbejdsmiljø, så landbrugsbedrifterne er **et attraktivt sted at arbejde** for både danske og internationale medarbejdere. Vi vil bidrage til at **styrke viden og samarbejde** blandt medarbejdere og have fokus på at udvikle gode ejerledere og mellemledere. Vi vil også arbejde sammen med eksterne partnere om at **udvikle konkrete uddannelsesinitiativer**.

PLANTEPRODUKTION er en af Landbrug & Fødevarers fem sektorer. Læs her, hvordan PLANTEPRODUKTION bidrager til sektorernes fælles fokusområder:

PLANTETILTAG: Bæredygtighed og klima

Plantesektoren ønsker at deltage aktivt i omstillingen fra et samfund baseret på fossile brændsler og byggesten til et grønnere og mere plantebaseret samfund, hvor planternes CO₂-omdannelse til værdifulde fødevarer og kvalitetsfoder og som byggesten i den grønne omstilling bliver central. Landbrugsbedrifternes økonomiske styrke er fundamentet for, at den bæredygtige udvikling kan ske.

Plantesektoren har desuden defineret tre ud af syv strategiske pejlemærker, der styrker landbrugets bæredygtighed og sænker klimaafttryk inden for følgende hovedområder: Miljøeffekter og cirkulær bioøkonomi, Natur og biodiversitet og Klimaneutral 2050.

Planterne, de dyrkede jorder og de omliggende naturarealer er centrale elementer i et klimaneutralt landbrug, og alle tre elementer bliver helt centrale omdrejningspunkter i den grønne omstilling af fremtidens samfund. Plantesektoren har en klar målsætning om at synliggøre og måle på de effekter og potentialer, som lagring af kulstof i afgrøder og lagring af kulstof i jorden har på at sænke klimaafttrykket fra den danske landbrugsproduktion.

PLANTETILTAG: Digitale løsninger og data

Plantesektoren ønsker at drive et økosystem omkring digitalisering af markbruget, der sikrer videst mulig anvendelse af allerede indsamlede data. Desuden skal der udvikles teknologier, der kan sikre automatiske dataoverførsler mellem landmænd og landmandens leverandører og aftagere af landbrugsprodukter.

Data skal anvendes til at synliggøre sporbarhed, skabe transparens omkring produktionsforhold og forbedre og fokusere planterådgivning og driftslederbeslutninger, som kan sikre en øget ressourceudnyttelse og en bedre økonomi i fremtidens planteproduktion. Det er helt centralt, at der skal udvikles transparente fuldmagtsystemer for overførsel af data, som giver fuld sikkerhed og kan skabe tryghed mellem leverandører, producenter og aftagere.

Øget anvendelse af data vil skabe nye indtjeningsmuligheder for landmanden, men vil også skabe basis for udviklingen af f.eks. nye klimaværktøjer, der både kan tydeliggøre klimaeffekter og målrette fremtidige driftsændringer.

PLANTETILTAG: Medarbejdere

Plantesektoren har store mål for en forsat digital udvikling af planteproduktionen samt et målrettet fokus på at udvikle en bæredygtig, klimavenlig og arbejdsmiljømæssigt sikker dansk planteproduktion. Sådanne mål kræver stort fokus på veluddannede og topmotiverede medarbejdere, hvor omstillingsvilje og lyst til at tilegne sig ny viden er helt centrale egenskaber.

Plantesektoren ønsker et tættere samarbejde med uddannelsesinstitutionerne samt et større fokus på at formidle den viden, som skabes på SEGES til både nutidens og fremtidens medarbejdere i landbruget.

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
Axeltorv 3
DK 1609 København V

+45 3339 0000
info@lf.dk
lf.dk

**Landbrug & Fødevarer
Planteproduktion**
Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

+45 8740 5000
info@seges.dk
seges.dk